Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: "Svoboda", 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.
Телефон: HEnderson 4-0807, 4-0237
Тел. УНС: HEnderson 4-1016

РІК LXI. Ч. 59. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 5-го БЕРЕЗНЯ 1953. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS No. 59. JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, MARCH 5, 1953. VOL. LXI

ВОРОГ НЕСПРОМОЖНИЙ ПЕРЕМОГТИ НАШУ АРМІЮ—ВАН ФЛІТ

Вашингтон. — Ген. Джеймс А. Ван Фліт думає, що наступ армії Об'єднаних Націй може зрушити застій в Корейській війні. Він сказав теж, що ніколи не може навіть в думці погодитися, щоб американська армія в Кореї могла бути переможена. Таке переконання висловив генерал в заяві після півгодинної конференції в Білому Домі, де він, повернувши до ЗДА як вислужений фронтовик склав президентові Айзенгаверові звіт з положення на корейському фронті. Під час конференції президент припняв йому третій жмут дубових листків до його медалі за визначну службу. Заяву про непоборність Восьмої американської армії склав ген. Ван Фліт перед кореспондентами, коли вони питали його, чи ця армія може почати офензиву без попереднього отримання посилень вояками й матеріялами. „Американська армія ніколи не була переможена й ніколи не буде!" — твердив генерал. „Оце мої почування" — докінчив нечайно. Подрібний звіт з своєї служби складе генерал Конґресові впродовж кількох днів. Тимчасом він зустрінув президента, складаючи йому свої спостереження. Перед конференцією він був прийнятий президентом на обіді, в якому брали участь високі урядовці й офіцери, як: ген. Джордж Маршал, секретар оборони Чарлс Вілсон, ген. Н. Бредлі і всі секретарі збройних ділянок. Коли ген. Ван Фліт приїхав літаком з своєї військової квартири з Форт Браґ, у стейті Норт Каролайна, йому на зустріч вийшли до літовища військові й цивільні урядовці, вітаючи його як героя.

Комісія признала Гаваям право стейту

Вашингтон. — Признання права стейту Гаваям дістало важливу підтримку в комісії внутрішніх справ і справ островів, коли прийшло до голосування над питанням, чи Гаваї можуть бути новим стейтом Американської Унії. Комісія 21 голосами проти 5 ухвалила, щоб допустити Гаваї до Унії після виборів у 1954 р. Та сама комісія голосувала теж над признанням права стейту для Аляски, одначе внесок демократичних членів провалився, коли за нього голосували 13 членів, а проти 14 членів. Законопроєкт має бути дискутований в повній Палаті Репрезентантів наступного тижня, а тоді демократи ще раз заторкнуть справу Аляски. Право стейту для Гаваїв це один з одинадцяти важливих законопроєктів, які підтримує през. Айзенгавер в теперішній сесії Конґресу.

Голова А.Ф.П. вимагає перевірки закону Тефта–Гартлі

Вашингтон. — Джордж Міні, голова Американської Федерації Праці, поставив в комісії праці Палати Репрезентантів вимогу, щоб увесь закон Тефта - Гартлі, який упорядковує робітничі справи, переробити основно, а не тільки поробити деякі зміни. Міні був першим свідком зорганізованого робітництва, якого переслухала комісія в справі законопроєкту для поправлення закону. Він приніс з собою приготований наперед плян перерібки закону, вимагаючи в першу чергу скасування таких постанов, як 80-денну заборону страйку під час переговорів заборону „замкненої робітні"; вимогу скласти некомуністичну присягу і дозвіл для керівників підприємств позивати перед судом робітничі юнії за відшкодування в різних випадках. Міні назвав ці заборони „нестерпними обмеженнями", які хіба причиняються до поширення ворожнечі між робітництвом і підприємцями, хоч закон придуманий ніби на те, щоб такі протиріччя злагіднити.

Стейтова Комісія ухвалила підвишку комірного на 15 відсотків

Олбені, в стейті Ню Йорк. — Тимчасова Стейтова Комісія Комірного пред'явила стейтовій леґіслятурі законопроєкт для підвишки комірного в мешкальних домах на 15 відсотків в порівнянні з комірним з 1 березня 1943 р., коли то введено контролю комірного. Якщо б стейтова леґіслятура ухвалила цей законопроєкт, то він обов'язував би від 1 квітня поточного року і був першим основним скасуванням дотеперішньої контролі комірного. Законопроєкт підтримує губернатор Тамес Е. Дюї, а проти нього йдуть демократичні члени леґіслятури. Там, де заключено довготривалий контракт найму („ліс"), не можна буде підвищити комірного доки контракт не скінчиться. Стейтовий закон, який передбачує продовження стейтової контролі комірного на два роки, починаючи від 30-го червня 1953 р., передбачує теж скасування контролі в одно- і двомешканевих домах після 1 квітня, якщо такі мешкання були б тоді вільні.

ТЕФТ ЗА ЗМІНУ РЕЗОЛЮЦІЇ АЙЗЕНГАВЕРА

Вашингтон. — Республіканський провідник у Сенаті не поділив поглядів президента Айзенгавера, коли обговорювано текст важливої резолюції в справі закордонної політики, яку передав Конґресові президент. Це відома резолюція, в якій мало б бути натавроване поламання таємних договорів, які дали Совєтам нагоду поневолити вільні народи. Текст резолюції вимикає натяків, що такі договори були заключені за часів демократичної адміністрації Рузвелта-Трумана, а тільки обвинувачує Совєтів в поламанні цих договорів. За спонукою сен. Тефта сенатська комісія закордонних справ 8 голосами проти 2 ухвалила вимогу, щоб резолюцію зредаґувати в твердшому тоні, не зважаючи на прохання секретаря стейту Джана Фостера Доллеса, щоб „за всяку ціну" прийняти текст резолюції пред'явлений Айзенгавером. Республіканську адміністрацію підтримали демократичні сенатори, які творять меншину. Додаток до цієї резолюції, зредаґований сенатором Александром Смітом з Ню Джерзі, звучить: „Постановляємо, що ухвалення цієї резолюції не значить, що Конґрес вирішує про важливість або про інші постанови таких умов і порозумінь". Демократи закидають, що цей додаток піддає в сумнів, чи доовори в Ялті і Постдамі були правно заключені, а тим самим дали б росіянам нагоду твердити, що вони не поламали жадних умов.

ПРЕЗИДЕНТ ВІТАЄ І НАГОРОДЖУЄ ГЕРОЯ

Президент Айзенгавер привітав у Вашинґтоні ген. Джеймса Ван Фліта, дотеперішнього команданта Восьмої Армії та аліянтських сухопутніх збройних сил на фронті в Кореї. Під час окремої церемонії президент нагородив ген. Ван Фліта третім дубовим листком до Медалі Видатної Служби.

Пані Лус склала присягу як амбасадорка до Італії

Вашинґтон. — Серед незвичайних церемоній Клер Бут Лус склала присягу як амбасадорка Злучених Держав до Італії. Пані Лус це письменниця і колишня республіканська конгресменка з стейту Конектикат. Під час присяги, з'явився секретар стейту Джан Фостр Доллес з фотографом, щоб увіковічнити цю подію. Він сказав, що ніколи перед тим жадна американська жінка не займала такого важливого посту"... Як президент, так і всі, що вас знають, свідомі того, що ви не тільки сповнятимете свої обов'язки, але підете ще й поза це... Для жінок в таких країнах, де існує упередження, це відкриває широкі горизонти, якщо ви сповните свої обов'язки так, як я цього надіюся" — сказав Доллес. Під час церемонії було приявних сто осіб.

Обмеження в постачанні ліків за залізну завісу

Вашинґтон. — Група представників промислу й урядових чинників займається розглядом плянів про дальше обмеження експорту ліків, що мають властивість вбивати заразки деяких недуг і що їх широко вживається в Америці під спільним окресленням „антибіотики". Представник відділу закордонної торгівлі в департаменті торгівлі сповістив, що такого роду обмеження торкатимуться країн поза залізною заслоною, а також обширу комуністичного Китаю й інших країн, що перебувають під комуністичним впливом. Тому що в минулому році велись велинкі надужиття з ліками, що їх експортовано із ЗДА до Західньої Европи, то довелося обмежити висилку туди антибіотиків. Теперішня праця об'єднаної групи промисловців і державних урядовців має зокрема вишукати шляхи, як відновити постачання ліків до вільних країн й як одночасно перешкодити ввозові тих ліків поза залізну завісу. Вивіз згаданих ліків до Европи досі був дуже поважний, сягаючи 50,000,000 долярів річно.

Керівник „Голосу Америки" проти метод сен. МекКарті

Вашингтон. — Рід Гарріс, заступник директора „Голосу Америки" і керівник програм доки новопризначений голова „Голосу" не обійме свого становища, вийшов з обвинуваченням проти голови слідчої сенатської комісії, сен. Джозефа Мек Карті, що він „пробує скрутити йому політичну головку". Гарріс закинув сенаторові, що той ставить підступні питання, щоб його заплутати і витягнути від нього відповіді, що їх самий собі бажає. Колишні вибухи обурення на депресію, до яких Гарріс признається, сен. МекКарті, пробує пояснити як вислід комуністичних симпатій і на цій підставі відсунути його з його дотеперішнього становища, сказав Гарріс, як свідок на допитах слідчої комісії. При цім він виявив, що Еф Бі Ай кількакратно переводило над ним слідство і завжди його виправдувало.

Звільнили „на слово" в'язня, що втік 32 роки тому

Трентон, Н. Дж. — Стейтова рада „паролів" (звільнень на слово чести) оповіщає, що випустила з в'язниці „на слово" чоловіка, що втік з тюрми 32 роки тому. Франк Покет втік з табору в'язнів в 1920 р. і після того жив як поважний громадянин, сповняючи працю сторожа дому в Ню Йорку. Тепер посадили його в тюрму в Ню Йорку, звідки він мав бути виданий стейтові Ню Джерзі. Він уже раз був віднайдений в 1940 р. і мав бути повернений до стейту Ню Джерзі, одначе тодішній губернатор А. Гаррі Мур, не дбав про це. Первісно Покет був засуджений на шість років за крадіж в 1917 р., одначе втік після трьох років. Після його втечі ухвалено закон, що в'язень, якого засудять перший раз, має право бути випущений на волю „на парол", отже тепер цей закон стосується до нього. Він має 78 років життя.

Мехіко стримує державні виплати

Мехіко-Місто. — Зарядженням нового уряду, стримано часово державні виплати й інші грошеві операції. Стримання це має бути одним з чинників боротьби проти надужиwань (корупції), що їх виявлено в державному апараті країни. Боротьбою зацікавлений і керує нею сам президент Мехіко, Адольф Кортінез. Урядові чинники заявляють, що стримання виплат має на меті виявити розтратність попереднього уряду.

СТАЛІН КОНАЄ

СОВЄТСЬКИЙ ДИКТАТОР СПАРАЛІЗОВАНИЙ, ВТРАТИВ ПРИТОМНІСТЬ І МОВУ ПІСЛЯ УДАРУ КРОВИ НА МОЗОК; СМЕРТЬ МОЖЕ НАСТУПИТИ В КОЖНІЙ ХВИЛИНІ; МАЛЄНКОВ МОЖЛИВИЙ НАСТУПНИК; СМЕРТЬ ДИКТАТОРА МОЖЕ БУТИ ЗВОРОТНИМ ПУНКТОМ В ІСТОРІЇ СВІТУ

Підозрівають, що Сталін вже вмер

О год. 8:30 рано в середу 4-го березня все ще не було жадної нової вістки про стан здоров'я Сталіна, але в західних лікарських і політичних колах підозрівають, що він вже може бути неживий. Американські кореспонденти з Москви подають, що на вулицях совєтської столиці збираються великі маси народу та читають повідомлення про хворобу Сталіна. Виходить, що вісім найвидатніших совєтських лікарів намагаються рятувати диктатора, але їхні заходи вважається за безвиглядні.

Здогади і спекуляції у зв'язку зі станом Сталіна

Вільний світ з найбільшою увагою слідкує за розвитком подій у зв'язку з повідомленням про критичний стан здоров'я совєтського диктатора Сталіна. Звертається увагу на спізнену вістку про хворобу Сталіна, про яку Москва повідомила щойно в середу рано, хоч сама хвороба наступила в неділю в ночі. При цьому інтересно, що вістку передано закордон 15 хвилин раніше, ніж її передано для самого населення Совєтського Союзу. Від того часу московське радіо ані словом не згадує про дальший розвиток в хворобі Сталіна. Загально вважають, що в Кремлі вже втратили надію на можливість видужання Сталіна й це було причиною офіціяльного повідомлення. В західних лікарських колах вважають, що після такої хвороби та в такому віці Сталіна вже можна вважати за скінченого, бо хоч би він не відразу вмер, то такі хвороби, як удар на мозок та параліч і втрата мови та притомности не проходять і з них не можна видужати в такому віці, в якому є Сталін. Він має 73 роки. Найбільше здогадів і спекуляцій видвигається щодо можливого наступника Сталіна, але говориться теж про можливість внутрішньої революції в Совєтському Союзі, зокрема в неросійських республіках та в сателітських країнах. Американські радіовисильні в коротких відступах часу подають вістку про хворобу Сталіна, додаючи, що все ще не має жадних дальших вісток в цій справі. Нюйоркські газети в середу рано подали вістку під великими заголовками, деякі під сенсаційними. Заголовок в одній з газет короткий, але багатомовний: „Сталіна трапляє шляк!"

Москва, 4. березня. — Московська радіовисильня повідомила сьогодні вранці, що диктатор Иосип Сталін ще в дні 1-го березня дістав кровотечу мозку, в наслідок чого його спаралізувало, він втратив мову і притомність, наступили забурення у функціонуванні серця та віддиху і находиться в критичному стані. В поінформованих колах вважають, що смерть Сталіна може наступити в кожній хвилині, на що вказувало б теж офіціяльне повідомлення про його хворобу аж чотири дні після того, як вона заіснувала. Вістку про критичний стан здоров'я диктатора подала офіціяльна совєтська пресова аґенція ТАСС і вона дослівно звучить:

„Урядова заява про хворобу голови Ради Міністрів СССР і секретаря Центрального Комітету Комуністичної Партії Совєтського Союзу, — Иосифа Віссаріоновича Сталіна. — Центральний Комітет Комуністичної Партії Совєтського Союзу і Рада Міністрів СССР повідомляють про велике нещастя, яке спало на нашу партію і наш нарід, про важку хворобу товарища И. В. Сталіна. Під час ночі 1-го березня товариш Сталін, перебуваючи в своєму мешканні в Москві, дістав кровотечу мозку, що мало вплив на вітальні частини мозку. Товариш Сталін втратив притомність. Розвинувся параліч правої руки і ноги, наступила втрата мови, розвинулись серйозні перешкоди в активності серця і віддиху".

Весь світ з великою увагою слідкує за розвитком зв'язаних з цим подій. У Вашингтоні, Лондоні та в інших столицях світу вважають, що від смерти Сталіна може залежати мир або війна в світі. Вже від давна передбачувано, що після смерти Сталіна можуть наступити всілякі зміни в Совєтському Союзі, насамперед може прийти до насильства та боротьби за його наступство. Великою проблемою є те, по якій політичній лінії піде наступник Сталіна. Відомо, що деякі комуністичні вожді в Центральному Комітеті є за більшим вжиттям сили в теперішній „холодній війні" і коли б ця група перебрала владу, тоді можливості війни сильно збільшилися б. За найбільш правдоподібного наступника Сталіна вважається Георгія Малєнкова, що після смерти Сталіна автоматично став би головою партії, в якій він тепер є заступником Сталіна. Натомість заступником Сталіна на пості голови Ради Міністрів є Вячеслав Молотов, якого теж вважається одним з можливих наступників Сталіна. Між можливими наступниками Сталіна вважається теж шефа таємної поліції Лаврентія Берію. В загальному на Заході не сподіються, що смерть Сталіна могла б бути причиною безпосередніх основних змін в Совєтському Союзі або в совєтській політиці.

Вишинський спить...

Ню Йорк. — Негайно після повідомлення з Москви про критичну хворобу Сталіна, — кореспонденти місцевих американських газет зголосилися в мешканні совєтського міністра закордонних справ Вишинського, що очолює тепер совєтську делеґацію в О. Н., щоб довідатись про його думку в цій справі. Проте, помічник Вишинського заявив, що „товариш Вишинський спить" і відмовився збудити його. В колах Об'єднаних Націй вважають, що Вишинський правдоподібно вернеться до Москви, щоб узяти участь в боротьбі за владу після евентуальної смерти Сталіна.

Вишинський розвіяв надії на замирення в Кореї

Об'єднані Нації, Н. Й. — Голляндський міністер закордонних справ д-р Люнс заявив вчора в Політичному Комітеті Генеральної Асамблеї, що совєтський міністер закордонних справ А. Вишинський своїм останнім виступом в тому Комітеті розвіяв останні надії Об'єднаних Націй на можливості замирення в Кореї. Д-р Люнс вважає, що ціллю промови Вишинського було відвернути увагу світу від факту, що китайські і північно-корейські комуністи відкинули „справедливі, людяні і чесні пропозиції" в справі репатріяції полонених та остаточного замирення в Кореї. Про „потворне обличчя" Совєтського Союзу говорив теж представник Перу д-р Белявнде. Він твердив, що Вишинський намагався виправдати совєтське постачання зброї китайським комуністичним агресорам совєтським договором з національним Китаєм з 1945 року. Наради Комітету в цій справі мали б закінчитися вже сьогодні, бо представники інших країн не виявляють охоти забирати в тій справі голос, правдоподібно тому, що в Комітеті немає жадної нової резолюції й тому теж самі промови до нічого не доведуть.

Американці обмірковують можливість „ліфту" втікачів з Берліна

Берлін. — Американські військові власті в Берліні обмірковують можливість „малого ліфту", себто перевозу американськими військовими літаками втікачів, які тепер, не зважаючи на всі перешкоди, величезними масами переходять в західні сектори Берліна з-поза совєтської залізної заслони. Згідно з останніми інформаціями, в трьох перших днях березня втекло із совєтської зони понад 7,500 осіб. Ця велика хвиля втікачів дуже утруднює положення в Західному Берліні, як щодо приміщення, так і виживлення. Тому західно-німецьке міністерство для втікачів звернулось до американських військових властей з пропозицією перевезти бодай деяку частину тих втікачів на захід.

Бурма хоче очистити свою територію від китайських націоналістів

Мандалай, Бурма. — Уряд Бурми вирішив очистити свою північну територію від китайських національних військ, які після зайняття комуністами Китаю схоронилися були на прикордонній полосі Бурми. Тепер бурмські війська йдуть концентричним походом проти національних китайських військ, які зорганізували на території Бурми свою сателітну державу, усунувши місцевого князя та на його місце поставивши його брата, якого донька вийшла заміж за китайського місцевого командира. Старшини бурмської армії заявляють, що моральна сила китайських військ дуже низька, бо коло убитих вояків знаходять люльки до курення опіюм. — Всіх китайських військ на території Бурми нараховують від 10 до 20 тисяч; вони мають американську зброю, яку прислали їм з Формози, звідки ті війська діставали накази, та при її допомозі робили наскоки на комуністичні місцевості в Китаї. Китайські комуністи хотіли допомагати урядові Бурми знищити китайські національні війська, але Бурма відкинула цю пропозицію, заявляючи, що вона сама дасть собі раду при розоброєнні китайців на своїй території.

ЗДА дають $225,000,000 на будову 1,200 літаків для Европи

Рокенкурт, Франція. — ЗДА покінчили переговори з представниками европейських літунських фабрик, які мають збудувати 1,200 нових ракетових бойових літаків для европейських країн. Англія має дістати замовлень на суму $70,000,000, Франція на $85,000,000, Італія $25,000,000 а бельгійсько-голляндські фабрики літаків мали б випродукувати літаків на суму $40,000,000. За ці гроші мають продукувати бомбовики та винищувачі, які доповнили б американську продукцію цього роду літаків.

60 мільйонів долярів на піднесення німецької продукції

Бонн, Західна Німеччина. — Взаємна Аґенція Безпеки та уряд Західної Німеччини прийшли до порозуміння, щоб видати спільно 60,000,000 долярів на піднесення продукції німецьких фабрик. Взаємна Аґенція Безпеки дасть на цю ціль коло 30 мільйонів долярів, а другу половину має дати Німеччина. Ці гроші будуть ужиті на уділювання середнєтермінових позичок коло трьом тисячам малих і середніх підприємств, бо досі вони могли діставати тільки короткі тримісячні позички. Решта грошей піде на наукове плянування продукції та її керівництва. Ті позички будуть опроцентовані на 12%. Буде зорганізований окремий інститут, що працюватиме з Німецькою Раціоналізаційною Радою у Франкфурті. Німецькі та американські спеціялісти наглядатимуть над працею, як відбувається раціоналізаційний поступ у вибраних для дослідів німецьких фабриках.

МОССАДЕК НЕ ХОЧЕ СПІВПРАЦІ З КОМУНІСТАМИ

Тегеран, Іран. — Прем'єр Моссадек опанував положення в столиці, і наказав поліції та військовим відділам не допускати до комуністичних зборів, бо комуністи стараються використати замішання та збираються на маніфестації ніби для підтримки Моссадека. Вулицями Тегерану патролюють відділи поліції та війська та не допускають до комуністичних зборів, які демонструють проти Америки, кричачи „янкі додому!" — Заарештовано дальших 15 осіб, в тому 11 резервових старшин та чотирьох редакторів. Число заарештованих зросло до 85 осіб. Непорозуміння між шахом і прем'єром має вже свою історію. Прем'єр ще минулого року змусив до виїзду закордон матір короля та княжну Ашраф, бо вони були не прихильні політиці Моссадека. Тепер він хотів змусити шаха до того, — щоб його фінансову господарку контролювали державні власті, та хотів і шаха вислати закордон, але Моссадеків політичний ворог Кашані — при допомозі масових маніфестацій змусив шаха залишитися в столиці.

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered an Second Class mail Mater at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 auhtorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$2.75
В Джерзі Сиѓі і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	$ 6.50	Six months	$ 6.50
На три місяці	$ 3.50	Three months	$ 3.50
Число з суботи (з англійською частиною:		Sautrday's isseu (the Ukrainian Weekly, English language suppl.)	
На рік	$ 3.00	One year	$ 3.00
На рік	$ 3.00	Six months	$ 2.00

За кожну зміну адреси платиться 10 центів

За оголошення редакція не відповідає і незобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ВИШИНСЬКИЙ В О. Н.

Як хто надіявся чогось сенсаційного в виступі Андрея Вишинського, совєтського міністра закордонних справ, як він відповідав в Політичному Комітеті Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй на промову Генрі Кабота Ладжа мол., представника Злучених Держав, той гірко розчарувався. Буквально нічого нового! Це було повторювання до нудоти старих брехонь про „правлячі кола ЗДА", що не змагають до покінчення воєнного конфлікту в Кореї, а тільки до війни з СССР. Очевидно були в Вишинського й давні „неодмінні" некультурні вирази про „мізерну промову" Ладжа та „фальшування", що відносяться до всеї закордонної політики ЗДА, як минулої адміністрації, так і теперішньої, отже як до Трумана та Ачесона, так і Айзенгавера та Доллеса.

Не було в Вишинського також ніякої нової пропозиції в справі замирення в Кореї, яку заповідали ті, що вдержують ближчі зв'язки з Кремлем, ні згоди на мирову резолюцію Індії. Совєти далі стоять при своїх домаганнях та ще підкреслюють, що вони пропонували в О. Н. уже п'ять разів замирення в Кореї, а це в 1950 і 1951 роках, двічі в 1952, а тепер знов пропонують. Ще й Україну, Білорусь, Польщу та Чехословаччину притягнув Вишинський до корейської проблеми, зазначуючи, що вони домагались замирення ще в 1950 році. Вишинський толкував вороже відношення ЗДА до совєтських мирових заходів тим, що „правлячі кола" цеї країни не думають про замирення в Кореї, а тільки про поширення війни. Так розуміє Вишинський нову „динамічну" політику республіканської адміністрації, себто „політику визволення" в Европі та Азії. Війна в Кореї та Індо-Китаю є в розумінні Вишинського правдивою „визвольною війною" народів, що бунтуються проти чужинецького панування. Це „безглуздя", говорив Вишинський, поширювати „байки" про загрозу ЗДА з боку СССР. Загрозою миру є тільки американська агресивність, яка змагає до контролі над цілим світом. Німецькі дивізії в Західній Німеччині, що їх твориться під проводом гітлерівських генералів, це — разом з Европейською армією — підготовка до нападу на СССР, говорив Вишинський.

Американська преса дивується, чому Вишинський поминув теперішню кампанію проти Совєтів, яку спричинив кремлівський антисемітизм. Вишинський збув її тільки згадкою про „наклепницькі винаходи", що розголошують „здогадні переслідування християн, мусулман та жидів.

Як бачимо, промова Вишинського була повторюванням того, що ми не раз чули, як то ЗДА готуються до „атомової війни" з Совєтами, в Европі та Азії, як підготовляють Европейську армію та формують військовий бльок з таких азійських країн, як Японія, Філіппіни, Сіям, Пакістан та Бурма, включно з китайською націоналістичною армією на Формозі й Чан Кай-ші та Сьомою Фльотою ЗДА, що має перевести бльокаду червоного Китаю. Не забув Вишинський при тому і за евентуальне бомбардування Манджурії китайськими літунами з Формози, вишколеними американцями.

Виглядало б, що з усіх боків іде наступ на Совєти, а вони єдині тільки і думають, як замирити світ. Кореї вони не помагають. Це так „брехав" ген. МекАртур, говорив Вишинський. Непотрібну їм зброю вони залишили, як покидали Корею. Комуністичному Китаєві помагають також і зброєю. Це правда, але це дістєся на підставі договору з приязною країною.

Закінчив Вишинський свою півторагодинну промову тим, що Совєти говорили про мир і далі говоритимуть про нього та далі предкладатимуть Об'єднаним Націям свої мирові пропозиції.

Згадку про цей черговий виступ Вишинського в О. Н. закінчимо хіба запитом, як довго ще в Об'єднаних Націях слухатимуть того роду брехонь і як довго американський нарід слухатиме на своїй власній землі обид, якими постійно обкидають його державний провід кремлівські посіпаки?

ЩОБ РОЗВІЯТИ СУМНІВИ

З днем 1-го березня ц. р. в Мюнхені почало функціонувати вдержуване Американським Комітетом для Визволення Народів Росії та кероване його европейським відповідником — Координаційним Центром Антибольшевицької Боротьби т. зв. „Радіо Визволення", яке передаватиме спеціяльні програми для народів Совєтського Союзу. В цій акції бере участь дев'ять екзильних груп, чотири російські (Союз Боротьби за Освободження Народів Росії, Ліга Боротьби за Народну Свободу, Союз Боротьби за Волю Росії та Російський Народний Рух) і п'ять не-російських (Грузинська Національна Рада, Азербайджанський Комітет за Національну Єдність, Північно-Кавказький Антикомуністичний Національний Союз, Вірменський Союз Борців за Волю та Туркестанський Національний Визвольний Комітет). Отже не беруть в цій акції участи, між багатьма іншими народами Совєтського Союзу, українські і білоруські екзильні групи, які безперечно становлять головну антибольшевицьку силу на вигнанні, як і їхні народи становлять її в Совєтському Союзі. Теж згадані не-російські організації і представництва аж ніяк не можна вважати за виключних репрезентантів тих національних груп, бо відомо, що такі представництва, як Азербайджанський Національний Комітет, Грузинський Національно-Політичний Центр на Чужині, Грузинська Національно-Демократична Партія, Грузинська Політична Організація, Національно - Туркестанський Комітет Єдности, Північно-Кавказький Національний Комітет та інші підписали разом з деякими українськими і білоруськими групами відому декларацію, в якій засуджено КЦАБ та „всі його спроби провадити диверсії в нашій визвольній боротьбі". Без українців, білорусів та інших не-російських груп Координаційний Центр не є жадним координаційним центром, а його „Радіо Визволення" не є жадним радіом визволення.

При цій нагоді ми вважаємо за потрібне ще раз коротко з'ясувати наше становище в цій та інших зв'язаних з нею справах, хоч на цю тему ми вже не раз забирали слово.

Абсолютно і рішучо підтримуємо становище УККомітету, який в своїй заяві з 18-го листопада 1952 року ствердив, що ні статут ні організаційні рямки КЦАБ „не дають можливости до української участи в цьому центрі". В статтях „Гістерика імперіялістів" („Свобода", 11-го листопада 1952), „Наша солідарність" („Свобода", 13 листопада 1952) та в багатьох інших ми зайняли виразне і недвозначне становище, що українська участь в твореному американцями спільному антибольшевицькому фронті буде можлива тільки тоді, як українському народові буде наперед і беззастережно ґарантоване право повної національної незалежности й суверенности.

Тим самим, ми цілком підтримуємо становище українських політичних середовищ в Европі, з'ясоване в комунікаті з 21-го грудня та в спільних постановах з 27-го грудня 1952 р., в яких висловлюється бажання співпрацювати з американськими політичними чинниками, але відкидається рішучо можливість такої української співпраці з КЦАБ в його теперішніх організаційних рямках та на базі його теперішньої плятформи з виразними російськими імперіялістичними тенденціями. Ці постанови йдуть цілком по лінії становища американських українців, виявлених багато разів на сторінках цього щоденника та інших пресових органів, як теж в офіціяльному становищі УККомітету.

Проте, у зв'язку з поїздкою делеґації УКК до Европи ведеться серед українського загалу кампанія, яка має цілком виразну групову закраску та яка поважно загрожує солідарному українському фронтові в цій принциповій справі. Ця кампанія практично скерована проти двох членів делеґації, проф. Добрянського й п. Душника, яким закидується, що вони „намовляли" українців в Европі до приступлення до КЦАБ навіть в теперішніх його формах. Загально ці справи з'ясував вже п. Д. Галичин в своїх кінцевих підсумках про поїздку делеґації УКК, надрукованих в „Свободі" з 13-го лютого ц.р. Дальше, якщо б навіть закиди проти проф. Добрянського і п. Душника в більшій чи меншій мірі відповідали правді, то вони 1) не можуть відноситися до делеґації, як такої, бо проф. Добрянський і п. Душник висловлювали свої особисті погляди, 2) не можуть відноситися до УКК, бо той зайняв виразне становище та дав делеґації виразні інструкції й 3) не можуть в жадному разі давати причин до такої кампанії, яку ведеться. Це тому, що ані проф. Добрянський ані п. Душник ані офіціяльно ані приватно не виступали проти того солідарного становища, яке зайняв в цій справі ввесь український загал, включно з УКК.

У згаданих вже кінцевих підсумках про поїздку делеґації УКК до Европи п. Д. Галичин натякає, що „один чи другий член делеґації може не надто стисло придержувався інструкції УКК та більше наголошував арґументи за, ніж проти української участи в спільному антибольшевицькому фронті", виясняючи при цьому, що це тільки „підкреслювало ту добру волю" української співпраці з усіми іншими антибольшевицькими силами, „на виявленні і доказанні якої перед американськими чинниками нам та загальній українській справі повинно залежати". Чи це може бути причиною такої кампанії, яку тепер проти цих двох членів делеґації УКК, а дальше й проти делеґації, як такої та проти самого УКК ведеться? Проф. Добрянський і п. Душник могли мати в цій справі свою думку і могли помилятися, але не має жадних причин ані підстав підозрівати, що ця думка могла бути подиктована будь-якими іншими мотивами, як ті, що ними подиктоване те солідарне становище, яке українці в цій справі зайняли, себто добром української визвольної справи. Якщо були б в цьому відношенні будь-які сумніви, ми були б перші, що були б на це вказали та домагались якнайдальше йдучих консеквенцій.

Іван Кедрин

ЛЮБОВ БЛИЖНЬОГО

Це мабуть перша й без прецеденсу в історії українського громадського життя подія, що Загальні Збори великої організації вичерпали ввесь „денний порядок" і скінчилися скорше, як передбачували самі організатори! Екзекутива ЗУАДК-ту, підготовляючи 5-ту конвенцію, вибрала для неї спеціяльно такі два дні — суботу й неділю 21 і 22 лютого — щоб, на всякий випадок, можна було продовжити наради ще й на понеділок, теж святочний американський день (роковини народин Вашинґтона). Тимчасом чудо й диво! — 120 делеґатів, що з'їхалися дійсно з різних і найбільш віддалених кінців величезної території ЗДА, вислухали всі звідомлення, перевели над ними дискусію, вибрали нову Дирекцію, ввели одну дуже поважну зміну в статуті, після короткої дискусії схвалили новий бюджет і намітили загальні напрямні дальшої праці, а все це в одному тільки першому дні, ще й із перервою на обід та не пізніше 8-ої год. вечора! Без сварні, без взаємних обвинувачень, але й без взаємної адорації, з пристойним критицизмом і з почуттям відповідальности за велике діло, що про нього йшла мова. І тому це був направду рідкий випадок, коли сто кількадесят делеґатів і гостей піднялось так надсподівано швидко з місць, щоб дійсно з чистим серцем відспівати Національний Гимн, цей маніфестаційний символ об'єднюючого творчого патріотизму.

Тому ця остання конвенція ЗУАДК-ту була настільки цікава, що варто доповнити редакційну статтю „Свободи" (ч. 54 з 26 лютого, „Новий етап"), яка подавала наче перекрій діяльности ЗУАДК-ту, — ще характеристикою і пояснювальними заввагами, чому саме скоїлося те конвенційне „чудо". Дуже просто: Ідея, задля якої повстав ЗУАДК і яка є основою всієї його діяльности, така величня, що вона мусіла промостити собі шлях до зрозуміння всіх, що пов'язані з ЗУАДК-том нитками чи то громадської організованости, чи спільнотою притаманних і вроджених всім людям рисок: гону до доброго вчинку, бажання помогти потребуючим, виказати свою свідому, або десь у глибині душі дрімучу любов ближнього.

Це ідея стара, як світ. І в українській історії вона теж не нова. Пригадаймо щорічні повені в Галичині, де ріки ніколи не були обмуровані ні обгороджені, бо цісарсько-габсбурзька Австрія дивилася на Галичину завжди, як на „Беренлянд" (край ведмедів), що його податки вживано тільки на потреби корінних австро-німецьких альпейських країн, а Польща наслідувала той приклад, завоювала країну і деклямувала про свою любов до „кресів", але нічого їм зі цивілізаційних догод не дала. І щороку нарід у старому краю і його вірні сини та доньки, що виеміґрували до Америки, складали пожертви для жертв повені. І коли диявольською політикою свідомого господарського винищування України Москвою настав там страшний голод, то крик обурення залунав скрізь, де жили українці, і „Поміч Голодній Україні" стала гаслом масової акції. Не припинялась тут теж акція помочі Лемківській землі, тому чудовому й такому обездоленому закуткові України, де наші бідні лемки завжди потребували помочі, аж поки їх — дякучи совєтському „визволенню" — комуністична Варшава виселила з рідних сіл на піски Помор'я. Любов ближнього проявлялась серед американських українців, коли висилали гроші для жертв „пацифікації" з 1930-го року, коли жертвували гроші на Народну Лічницю у Львові, коли складали гроші на купно Дому Інвалідів у Львові.

Але масову, плянову, постійну і систематичну акцію під гаслом любови ближнього заініціював і розпочав щойно ЗУАДК. Це були роки, коли все українське громадянство в Америці сколихнулось на вістку про перебування в середній Европі 200,000-ої маси втікачів з України, жертв останньої війни. Поміч харчами й одягами та поміч правною опікою перейшла в історичну акцію масового переселювання українських еміґрантів до Америки. Ця акція скінчилася. З первісного числа втікачів залишилось в Европі несповна 15%, а переселених ЗУАДК-том до ЗДА округло 30,000 осіб в масі влаштували собі нове життя, одні дуже гарно, інші гірше, дехто дуже погано, проте — за популярним висловом — „ніхто ще в Америці з голоду не помер". Чи це значить, що скінчилася місія ЗУАДК-ту? Чи це значить, що вже не стало „місця" для американсько-української любови ближнього?!

Двадцять кілька тисяч залишенців в Европі — це мало у порівнянні з двісті тисячами з-перед 5-ти років. Але скільки горя, скільки трагедій може перетерпіти маса поверх 20-ти тисяч нуждарів, та ще й таких, що або немічні старики, або хворі сухотами або інваліди війни чи праці. І тому над усіми американськими українцями висить ще тінь отих залишенців, яким ніхто не поможе, якщо ми їм не поможемо. Та й на допомозі европейським залишенцям не кінчається завдання ЗУАД-Комітету. Пригадаймо, як ще 2—3 роки тому новоприбулі іміґранти гірко дорікали ЗУАДК-ві, що він замало уваги присвячує допомозі тим, що живуть в самій Америці, але потребують і матеріяльної і моральної опіки, як голодний хліба й спрагнений води. Сучасна суспільна опіка не покривається вже з поняттям тільки грошевої підмоги. Це ціла ділянка знання, яка має вже своїх високо-кваліфікованих фахівців. Суспільна опіка — це діло з живими людьми, які взагалі потребують якоїсь опіки, потребують порадитись, почувати біля себе когось їм близького і знати, що в кожній ситуації матимуть опору в отому комусь близькому. І тому не від речі на останній конвенції ЗУАДК-ту делеґат Літературно-Мистецького Клюбу в Ню Йорку, сам поет, кликав, щоб у ЗУАДК-ту люди бачили того, чиє серце відкрите для земляків, і щоб наші земляки ставились з теплішим серцем до ЗУАДК-ту.

Любов ближнього — це така могутня ідея, що вона стала основоположником найбільших і найтриваліших релігій світу. Ми, українці, вічно ще крутимось у завороженому колі непорозумінь і важким власним досвідом пізнаємо правди, що їх давно вже зглибили і збагнули інші. І тому 9-ти річна історія ЗУАДК-ту знає і „боротьбу за впливи" навіть на терені тієї установи, і боротьбу за особи та проти осіб, і атаки, керовані просто злобою. Які це все маленькі справи в порівнянні з ідеєю любови ближнього! Де є місце на партійно-політичні сварні за вплив на організацію, що її місією є проявляти тільки любов ближнього, без уваги на те, хто він і що він, коби був українцем і потребував помочі! І що значить, чи в Дирекції (Екзекутиві, Контрольній Комісії) є та, чи інша особа, а навіть, чи дійсно сталася така чи інша помилка! Бо головне, щоб установа завжди діяла активно і завжди виконувала заповіді, диктовані любов'ю ближнього. І, здається, якраз зрозуміння цієї правди спричинилось до того, що остання конвенція ЗУАДК-ту йшла під знаком збереження за всяку ціну, закріплення і поширення праці тієї нашої єдиної великої народньої установи, що має займатись виключно лише любов'ю українського ближнього.

Д-р Василь Небелюк

ПЛЕБІСЦИТ У ВИЛЬНІ

(З нагоди 35-ліття незалежности Литви)

На руїнах російської імперії відродилася 16 лютого 1917 року Литовська держава, якої 35-ліття обходить литовський нарід саме цього року.

Проти щойно відновленої Литви виступили ті самі вороги, які виступили проти відновленої Української держави ,себто Польща і Москва. В тім змагу Україна не вдержалася, але для Литви Альянти були прихильніші й тому їй пощастило на протязі десятиліть зазнати повної свободи, розвитку національної культури і розвою народної економіки. Але сьогодні стрінула Литву знов та сама доля, що й Україну. Тому саме українці й литовці, святкуючи 35-ліття державної незалежности, звертались цього року до вільного світу, пригадуючи йому права України та Литви до незалежности та протестуючи проти фізичного винищування Москвою їхніх народів.

З нагоди 35-ліття незалежности Литви хочемо згадати про один епізод міжнародньої справедливости, виявленої супроти Литви у часі її боротьби за незалежність, а то про переведення плебісциту у Вильні.

Завдяки сприятливим обставинам і перемозі антанти в 1918 році відновлюється на якийсь час польська держава. Історія Польщі виразно вказує, що доля її залежна від укладу міжнародних сил та московсько-німецьких взаємовідносин.

Відновлена Польща, ледве скинувши кайдани неволі, сама починає кидатися на своїх сусідів, щоб лише зарвати кусок чужого тіла, як не дипломатичною хитрістю, то грубою силою.

Історична Польща не зуміла розв'язати проблеми її відносин до України, Білоруси і Литви. Не зробила того і поверсальська Польща, а як бачимо, не виявляє зрозуміння дійсности і екзильна Польща.

Відновлена Польща, не маючи мілітарної і політичної можности захопити цілу Литву, обмежується до загарбання Вильна. Це спричинило польсько-литовську війну, яка за натиском Військової Комісії Ліґи Націй кінчиться 7. X. 1920 року завішенням зброї та мирною розв'язкою конфлікту.

Згідно з умовою, польські війська були зобов'язані в дні 10. X. 1920 року опустити Литву. Однак генерал Желіґовський в дні 9. X. 1920 р. займає Вильно, чим здивував навіть Військову Комісію, не даючи їй можливости покінчити конфлікт мирним способом.

Для злагіднення міжнародного здивування польський уряд заявив, що генерал Желіґовський діяв, самочинно. Проте цей уряд не наказав йому вивести з Вильна своїх віддділів.

Як тільки міжнародне хвилювання успокоїлось, польський уряд заявив, що Вильно було і буде польське. А як міжнародний світ вже збайдужнів, тоді польський уряд згодився на переведення плебісциту у Вильні.

Отже прибули до Вильна делеґати Ліґи Націй і закордонні кореспонденти, 7 французів, 2 англійці і 2 американці.

Польські землевласники, маючи досвід у таких справах, влаштовують для делеґації і кореспондентів балі за балями і то в такий спосіб і в таких місцях, щоб виглядало, що Вильно — чисто польське місто. Таким чином за плебісцитом з 8. I. 1922 року Вильно признано Польщі, хоч цей плебісцит бойкотували — литовці, білоруси і жиди.

JAMES BURNHAM

Політика Визволення

(THE POLICY OF LIBERATION)

X. Розділ з друкованої тепер книжки „Здержування чи Визволення" ("Containment or Liberation")

Друкується за дозволом Автора і Видавця.
Всі права застережені.

(4)

Для уряду З'єдинених Держав було б неможливо і невластиво рішати які народи і нації будуть включені в Східньо - Европейську Федерацію, як вона буде внутрішньо зорганізована та який буде її зв'язок із Західною Европою. Але ставитись прихильно до федераційного принципу та піддержувати його в акції становить есенціональний елемент в політиці визволення. Так само, як пропаганда, організація, підпільні дії та всяка інша активність політичної війни повинна поступати так, наче б визволення було певне, так само треба сприймати і майбутню федерацію визволених націй. Піддержуючи федерацію, З'єдинені Держави не повинні вагатись виступити в потребі проти заздрощів і амбіцій самих деяких східньо-европейців, або проти побажань німецьких і російських шовіністів . . .

4

Політика визволення неодмінно натрапляє на спеціяльну проблему, що є делікатна, трудна і для американців незвична. Цю проблему, про яку я вже згадував, часом називають „питанням совєтських національностей". Пригляньмось її походженню.

Совєтський Союз перед 1939 роком не був єдиною нацією, а тільки системою націй, в якій Росія мала домінуюче і тим самим імперіяльне відношення до інших. В тому самому часі російський нарід був сам поневолений комуністичним режимом. Хоч росіяни є найбільшою національною групою в Совєтському Союзі, проте вони признано становлять меншість у відношенні до цілости населення. Точних статистичних даних про це немає до розпорядження, але з усіх кругло 200 мільйонів совєтського населення росіяни становлять приблизно 90 мільйонів.

Дальших 110 мільйонів розподіляється на кілька десятків націй та етнічних груп. Між головними з цих є: українці, з 35—40 мільйонами; мусулмансько-турецькі групи, що разом нараховують коло 25 мільйонів; Білорусь з 10 мільйонами; різні не-російські козацькі групи з приблизно 10 мільйонами; Грузія понад 3 мільйони; Азербайджан понад 3 мільйони. Більшість з цих не-російських націй були завойовані Росією (Московією) у відносно недавніх часах і їх ніколи цілком не замирено. Вони брали участь в світовому підйомі національних почувань, який відбувається від 150 років та який в останньому періоді приніс незалежне існування для Індії, Індонезії, Ірляндії та для Філіппін і призвів до народження навіть таких несподіваних націй-держав, як Ізраїль і Пакістан.

З кінцем першої світової війни більші не-російські нації проголосили свою незалежність і боролись за її збереження, аж доки не були завойовані червоною армією та підпорядковані знову під контроль тепер вже комуністичної Москви. Три балтійські нації, теж зараховані Москвою до складових совєтських республік, зберігали свою незалежність аж до 1940 року.

В році 1941, коли Райхсвера напала на Совєтський Союз, не-російські нації знову намагались скористати з воєнної метушні, щоб відірватись від Москви. Не-російські вояки сотнями тисяч здавались в полон, аж доки поведінка націстів, базована на концепції, що всі східньо-европейці є „унтерменшами", поступово виявила більшості з них, як теж і тим росіянам, що здавались в полон в надії втекти від комунізму, що волі не можна здобути при допомозі Гітлера.

Більшість американців і західних европейців вживають терміну „росіянин", говорячи індискримінаційно про будь-якого мешканця Совєтського Союзу.

В Совєтському Союзі назва „росіянин" відноситься тільки до етнічного росіянина і її не застосовується до грузинів, чеченців, українців, узбеків чи інших. Найбільші з не-російських націй дали свої назви „республікам", т. зв. „Союзу Совєтських Соціялістичних Республік". Очевидно, що немає „совєтської мови"; кожна з націй має свою власну літературу, мову, звичаї і традиції.

Признаючи потенціял політичної енергії не-російських націй, Кремль плянує свій курс у відношенні до них з великою дбайливістю, переплітаючи хвилі терору і брутальної русифікації з інтермедіями лукавого угодовства і підлесливости. Не раз, але багато разів „вичищувано" цілі провідні верстви не-російських республік. Кампанії проти українського, грузинського, вірменського та кожного іншого „реакційного шовінізму" належать вже до рутини.

З другого боку, Москва прикидається зберігачем культури не-російських націй. Ніколи не поділяючи з ними субстанції влади, меншим націям признається деякі позірні полегші. Зокрема вражало створення „міністерств закордонних справ" для України і Білорусі та настоювання Москви — успішно переведене в Ялті — щоб їм обидвом признати представництво в Об'єднаних Націях. Більшість коментаторів вияснювали це бажанням Москви здобути два голоси більше в Асамблеї. Це могло бути меншою причиною, бож Москва завжди здавала собі справу, що кілька голосів більше або менше не мають більшого значення. Натомість головним мотивом було безсумніву намагання створити безпечний і нешкідливий отвір для натиску українського і білоруського націоналізмів.

Для програми визволення, совєтське „національне питання" зводиться до такого: чи передбачувані визволення, незалежність і добровільна федерація відносяться тільки до націй, які були захоплені під совєтську владу після 1939 р. (отже до т. зв. „сателітів"), чи вони відносяться теж і до тих націй, які були включені в Совєтський Союз з-перед 1939 року? На цю тему існує запеклий конфлікт між екзильними групами. Більшість з російських екзильних організацій обстоюють, що росіяни і не-росіяни однаково гноблені комунізмом, та що визволення повинно означати звільнення від комуністичної тиранії всіх мешканців Совєтського Союзу, беручи їх колективно. Вони кажуть, що програма, яка передбачає самовизначення і можливу незалежність для не-російських націй, є „сепаратизмом", що російський нарід вважає її за „розчленування його країни" та що вона в своєму ефекті з'єднає росіян навколо комуністів, як єдиних оборонців інтеґральности їхньої батьківщини.

Майже всі не-російські екзильні групи, включно з тими, що походять з новозахоплених країн, відкидають ці російські арґументи. Вони твердять, що не-російські совєтські нації подвійно гноблені: комуністичною тиранією, доданою до російського імперіялізму, який сягає в часи далеко перед комуністичною революцією та який безперервно продовжується після неї. Багато з них доказують, що комунізм на ділі є тільки найновішою формою російського імперіялізму. Визволення мусить означати повне право на самовизначення для не-російських націй, включно з їхнім правом на незалежність та на встановлення їхніх майбутніх відносин з Росією так, як вони це вважатимуть за відповідне.

(Продовження буде).

Вол. Дорошенко

БІБЛІОТЕКА НТШ В 1952 Р.

Основний фонд збірок бібліотеки НТШ знаходиться під цю пору в Филаделфії, ЗДА. Він складається в основному з великої ваги збірки українських друків — книжок, газет, журналів, різних бюлетенів та всякого роду інших друків — мап, афіш, програм, ілюстрацій тощо, — які появлялися на скитальщині в західній Німеччині, Австрії та інших европейських державах від року 1945. Оця збірка раз-пораз доповнюється новими виданнями, що появляються по цей бік залізної завіси. В кінці 1949 р. її перевезено до Филаделфії й від того часу стало можливим доповнювати її також заокеанськими українськими друками — як новими, так і давнішими. Має ця збірка зберігатися при американськім відділі Н. Т. Ш. до слушного часу, коли її можна буде перевезти на Україну. До Ню Йорку перевезеться її, як тільки буде покінчений ремонт закупленого НТШ „Дому Української Культури" для потреб Товариства. Про новий осідок бібліотеки українське громадянство буде своєчасно повідомлене.

До филаделфійського фонду бібліотеки НТШ раз-у-раз приходять різні українські друки й україніка чужими мовами. Це все дари українських видавництв, редакцій, установ або окремих осіб, що розуміють вагу бібліотеки й посилають їй свої видання цілком безкорисно.

В минулому 1952 р. прибутки бібліотеки виявляються за окремими рубриками в таких цифрах (в дужках подано кількість за 1951 рік):

1. книжок — 617 (654). 2. окремих чисел часописів — 1255 (468). 3. Дрібних друків 492 (139). Жертводавців було разом 149, в тім 55 установ, редакцій і видавництв, та 94 приватних осіб.

За державами розподіляються вони так: 74 — ЗДА, 38 — Канада, 7 Франція, по 3 — Аргентіна й Бразілія, 2 — Італія, по 1 — Голяндія, Швайцарія і Швеція. (В 1951 р. жертводавців було 128, 39 установ і 89 — приватних осіб).

Крім цього бібліотека одержувала даром майже всю українську пресу, що появлялася торік по цей бік залізної заслони, — разом 165 різних часописів — газет, журналів, бюлетенів та серійних видань. За державами вони розподіляються так (в дужках цифри з 1951 р.): 66 (82) — ЗДА, 47 (50) Канада, 16 (36) зах. Німеччина, 10 (12) Англія, 9 (9) Аргентіна, 2 (8) Франція, 3 (4) Бразилія, 2 (1) Австралія, 2 (3) — Бельгія, 1 (0) Швайцарія.

Якщо порахуємо річники газет за окремі томи, а числа журналів за окремі брошури, то одержимо цифру 58 томів, 279 випусків і 18 чисел. Долучивши ці цифри до попередніх, матимемо разом усіх прибутків за рік 954 томів і випусків, 1,273 окремих чисел і 492 дрібних друків. Кількість, як на наші тепепрішні обставини, досить поважна. Розуміється, вона булаб ще поважніша, як би всі українські видавництва й редакції сповнили свій національний обов'язок, висилаючи свої друки до бібліотеки.

На жаль так добре не є. Чимало з них ухиляється від сповнення цього обов'язку, не вважаючи на звернення бібліотеки. От напр. з Австралії бібліотека дістала ледве два часописи. Також із Німеччини бібліотека ніяк не могла допроситися одного часопису. Але по-за цим одержувала вона всі найважніші українські або видавані українцями чужомовні часописи з цілого вільного світу.

Найгірше стояла справа здобування бюлетенів, виданих різними нашими установами й організаціями, особливо парафіями, — однаково якого віровизнання. Звернення керівника бібліотеки до оо. парохів, особисто чи в пресі, на жаль, лишалися без успіху. Деякі з таких бюлетенів діставала бібліотека тільки посередньо, від приватних осіб. Нелегко було добувати бібліотеці також пластові видання. Те, що вона має з цих видань, завдячує зичливості таких наших пластових діячів, як проф. Северин Левицький, п. Степан Ґела, о. А. Івахнюк, Т. Самотулка, Ю. Федорович і д-р А. Фіґоль. На жаль не всі пластові керманичі дорівнюють їм. Одні просто не відгукуються, але є і такі, що заперечують потребу збирання й бібліографування пластових видань.

Розуміється, таке ставлення шкодить не тільки бібліотеці, але й українській науці взагалі, та й самим тим установам, що так розуміють.

Слід зауважити, що бібліотека не тільки збирає друки, але й укладає бібліографію зібраного матеріялу. В першу чергу складається показник української преси (українською мовою й видаваної українцями чужими мовами) від р. 1945, тоб то від покінчення останньої світової війни дотепер. Крім загального спису, цей показник обійматиме спеціяльні: пресу релігійну всіх віровизнань, наукову, фахову, пластову, студентську, юнацьку, дитячу то що. Здається, в інтересі самих видавців є, щоб їх органи знайшлися в показнику.

Але хоч у нас тепер ще нема такого зрозуміння потреб і завдань бібліотек такого типу, як НТШ чи УВАН, як це було колись, перед війною в „старому" краю, проте чимало видаваних книжок і переважна більшість пресових органів щороку надходять до филаделфійського фонду бібліотеки НТШ.

Велику подяку висловлює бібліотека усім редакціям, установам і приватним особам, що пам'ятали про бібліотеку в минулому році. Бібліотека сподівається, що вони не забудуть про неї і в цьому році, а слідами їх підуть і інші українські видавництва й особи, що розуміють її завдання.

Всякого роду посилки й кореспонденцію аж до відклику просить управа бібліотеки посилати на адресу:

V. Doroshenko
2121 Green St.
Philadelphia, 30, Pa. USA

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Нюарк, Н. Дж.

Щедрий Вечір ООЧСУ.

У навечеріє Йордану зібралася численна нюарська громада в просторій залі „Чорноморської Січи", щоб згідно зі старим українським звичаєм засісти до спільної Щедрої Вечері. Ініціятором та господарем цього традиційного свята був І. Відділ Організації Оборони Чотирьох Свобід України у Нюарку.

Свято почато релігійним обрядом та посвяченням просфори й спільної трапези, яке доконав о. Лещишин, парох місцевої православної громади. Після посвячення о. парох привітав усіх приявних та зложив усім сердечні побажання, щоб уже в черговому році мали змогу вільно засісти до спільного столу разом з тими, що сьогодні за „залізною заслоною" стоять у затяжній боротьбі з безбожницьким комунізмом та ненаситним російським імперіялізмом. Зворушливе вступне слово виголосив голова І. В. ООЧСУ, п. дир. Юрій Кононів, згадуючи у ньому всіх українців, що розсіяні по далеких континентах зберігають як найдорожчий скарб українську традицію і звичаї та тих усіх, що все й всюди, на всіх фронтах, у всіх формах, чи то за фабричним станком, чи в однострої американського вояка, у далекій, гористій Кореї, чи таки на Рідних Землях у рядах героїчної УПА і ОУН торують шлях до відвічної мрії предків наших — Української Самостійної Соборної Держави. Промовець візвав у своїх молитвах пом'янути „всю Вкраїну мертву і живу", а зокрема —

„Тих, що в бою за рідні
прапори,
Щоб з кайданів народ
розкувать,
Устелили трупом простори
Від Амуру аж ген до
Карпат,
Тих далеких, що в стужі
Сибіру
Линуть думкою в рідне
гніздо,
Тих, по тюрмах, що
в мурах у сірих
Крізь решітку вітають
Різдво.
І хай в вечір єдиний в тім
році,
Хоч нас ворог давить
і лома,
В світового безладдя
потоці
Серцем буде Вкраїна одна!"

В очах неодного з приявних заблистіли сльози на згадку про далекі, а такі близькі рідні сторони, про рідних і друзів, які, хоч караються у жахливій совєтській тюрмі народів, але не каються.

Містерію Романа Купчинського „Різдвяна Ніч" виконала з питомим їй чуттям, п-ні Іванна Кононів на тлі мішаного хору ООЧСУ „Заграва". У продовженні програми цеї культурно-товариської імпрези згаданий хор „Заграва" під диригентурою невтомного Романа Набережного дав концерт коляд та щедрівок. Не від речі буде зазначити, що хор ООЧСУ виступає постійно підчас Богослужень в місцевій гр.-кат. церкві.

Належить відмітити наскрізь позитивне явище, що до спільного стола засіла й стара й нова іміграція, і старша й молодша ґенерація. Було приємно спостерігати, як уродженці землі Шевченка й Вашингтона зуміли знайти спільну мову й спільне заінтересування, і за це ініціяторам Щедрого Вечора належиться окреме признання. Між приявними були представники чільних громадських установ та організацій, Відділів УНС і Провідіння, Американських Ветеранів, СУМА, Студентської Громади, а зокрема довголітна голова „Союзу Українок" і опікунка новоприбулих, п. Анна Настюк з своїм чоловіком, директором „Укр. Централі", адвокат Кузьма, з „Укр. Централі", голова „Чорноморської Січи", М. Литвин, голова Пласт-Прияту, д-р Карапінка, голова муж. хору „Трембіта", проф. Цяпка та другі відомі й заслужені громадяни, яких імена годі перелічити. Як довідуємося, запрошені представники наукових установ прислали окреме привітання з нагоди Щедрого Вечора.

На дружній розмові, серед спільних колядувань та щедрувань приявні провели надзвичайно культурно один з вечорів, яких не так скоро забувається.

На патріотичний заклик містоголови ООЧСУ, о. Володимира Пришляка приявні зложили $574 на англомовні видання про українську визвольну проблематику.

в. б.

Ню Йорк, Н. Й.

Чудесна молодь!

Коли перед початком маскового балю Об'єднання Українських Жіночих Організацій до мене підійшов поліцийний офіцер, він був дуже занепокоєний.

— Не знаю, навіщо вам хотілося конче маскового балю, — незадоволено бурчав він. — Маскові балі ніколи не обходяться без „траблів".

На це в мене була одна відповідь:

— Не бійтеся! Це — український баль, тут — українська молодь і я наперед можу вас запевнити, що жодного „траблю не буде".

І з гордістю можу потвердити, що це моє предсказання здійснилося: хоч забава була дуже весела, молодь розбавлена і зацікавлена,—але все трималося чудесно, поводилося по-товариськи, і єдиний раз, що треба було мого втручання, це коли якийсь хлопець вирішив, що то дуже весело і дотепно, як він буде наступати на довгі шлейфи чотирьом таємничим картам. Але і його треба було тільки попросити не робити цього, щоб все прийшло у норму.

Тому можна спокійно сказати, що масковий баль був одною з дуже вдалих, веселих і елегантських імпрез, а також, що було виказано багато вигадок, смаку і дотепу в костюмах. Забавовий Комітет приготував 6 нагород, але ми мусіли б мати хіба двадцять, щоб нагородити всі вартісні костюми. Та цього разу вирішив комітет покласти вибір на „голос народу" — і дати нагороди за кількістю льосів, що їх публіка вручила тій чи іншій масці.

Першу нагороду дістала пані Співак, що була убрана в арабському костюмі, з дуже зитонченим поєднанням лільового і рожевого тонів. Другу — маленька жабка, Романна Дигадло, що сама викомбінувала і пошила цей оригінальний костюм. Третю — дві сестри Бадарьови, Алла і Нона, що теж самі зробили собі костюми. У виконанні не тільки був чудесний смак і багатство, але ця пара (молодий еспанець і еспанка) так і трималися з гідністю еспанських аристократів, а сам „еспанець" відповідав тільки по еспанському, так що поширилася чутка, що це — якась чужинка. Четверта нагорода припала чотирьом подружкам — Любі Яцушко, Наді Кушнір, та другій парі сестер — Тані та Ірі Хухрам, що являли собою дві дами і два аси всіх чотирьох мастей колоди карт, і то в надзвичайно елегантних і багатих строях. П'яту нагороду дістала п. Г. Гермак за костюм Мотрі Кочубіївни (з фірми Бражник). Цей костюм показує, як наша історична ноша підкреслює жіночу статечну поставу. Ще одна нагорода — шоста — припала паням Ліс і Близняк, що явилися як „няня і бебі" при чому няня мала чимало клопоту, щоб встежити за жартівливою і веселою „бебі". Осібно треба зазначити чудесний срібний костюм Риби, що в ньому, як пізніше виявилось, була завжди елегантна і оригінальна в строях п. Леся Біскупська. Багато здивування викликав зарослий чорною бородою бедуїн, якого ніхто не впізнав. Комітет не був приготований на те, щоб давати подарунки за чоловічі костюми, і тому мусів швидко вхопити бодай пляшку вина, бо заля вимагала нагороду бедуїнові, яким виявився п. Кобрин.

Чомусь найбільш заімпонували уяві молоді арабські і турецькі костюми, яких було кілька. Був ще дуже стилевий чоловічий еспанський костюм, була пара басків, була гарненька голляндочка, а з нею не-то румунка, не-то лемкиня, була „miss America"... Та чого там тільки не було.

Все було таке розбавлене, що ніхто не хотів іти додому, коли раптом власник Бетовен Голл заявив, що пора кінчати. Забавовий Комітет на цьому місці висловлює жаль, що він не знав, що крім двох дозволів — на баль і на масковий баль, він мусів мати ще й третій дозвіл на танці до ранку... Але ми сподіваємося, що це був перший, але не останній наш масковий баль.

Забавовому Комітетові належиться спеціяльна подяка за працю і час витрачений на те, щоб запровадити серед нашої громади звичай карнавальних маскарад.

Л. І.

З Наукових Конференцій УВАН у ЗДА

ЛІТЕРАТУРОЗНАВЧА СЕКЦІЯ УВАН У ЗДА

„Остання резиденція Володимира Винниченка" („Закуток" та його історія. 1934-1951 рр.).

Під такою назвою, 31-го січня 1953 року, на науковому засіданні Літературознавчої Секції УВАН у ЗДА, відбулася доповідь проф. Б. Подоляка.

Доповідач, на підставі власного огляду садиби і хати Покійного письменника, під час відвідин „Закутка" в червні 1951 року, на підставі вивчення і перегляду робочого кабінету, бібліотеки, малярської спадщини; рукописів та архіву, що зберігається в „Закутку", на підставі докладних довідок, що їх подала дружина покійного письменника, зробив дуже цінний і цікавий огляд всієї, невідомої досі, літературно-мистецької, рукописної та архівної спадщини В. Винниченка. Докладна інвентаризація будинку, садиби, городу, зовнішній опис природи і місцевості, історія придбання цього мастку В. Винниченком, його відбудова і приведення до можливого для життя і праці, стану, все це ще збільшує вартість цієї роботи для майбутнього дослідника історії літератури, зокрема для дослідника життя і творчости В. Винниченка.

В частині, де висвітлювалась передісторія придбання „Закутка", доповідач подав зовсім нові відомості про постави Винниченкових п'єс на сценах німецьких, італійських, російських та еспанських театрах, про конфіскацію Наркомфіном СССР, належного йому, за видання творів, гонорару і знамениту інтервенцію в цій справі М. Скрипника, про листа В. Винниченка до Політбюро ЦК КП(б)У і ВКП(б) в справі самогубства М. Хвильового та М. Скрипника і багато інших цікавих фактів.

Дуже важливий, також, вперше прилюдно поданий опис малярської образотворчої спадщини В. Винниченка та детальний, можливо що й вичерпний, список недрукованих творів його, що зберігаються у „Закутку". Із цієї дуже цікавої, і зовсім невідомої ширше, спадщини, доповідач нарахував 16 ніде не друкованих романів, повістей, п'єс, філософсько - соціологічних творів тощо. („Ательє щастя" — п'єса на три дії; „Пророк" — п'єса на 4 дії; „Поклади золота" — роман; „Вічний імператив" — роман; „Прокажельня" — роман; „Стелися, барвінку, низенько" — оповідання; „Щастя" — філософсько-соціологічний трактат; і інші).

Підсумовуючи, доповідач підкреслив, що з огляду на багатющі архівні матеріяли і документи, на виключну колекцію чернеток і рукописів багатомовної спадщини В. Винниченка, на повну збірку рукописів ще ніде не друкованих творів його, на багату колекцію малярських творів і дуже цінну бібліотеку — „Закуток" мусить стати музеєм і заповідником усього вільного українства в світі.

Після доповіді відбувся обмін думок приявних. Виступали: П. Одарченко, В. Чапленко, Ю. Дивнич, Д. Гуменна, І. Замша, Ю. Тищенко. Особливо цікавий був виступ Ю. Тищенка. Працюючи ще з молодих років спільно з В. Винниченком в різних ділянках культурного і політичного життя, знаючи багато фактів і епізодів з громадського і особистого життя письменника, він деякими з цих фактів поділився з присутніми.

Л. Д.

ОДИН ПРАКТИЧНИЙ ПОРАДНИК

(Фейлетон)

(На підставі митрополітального досвіду).

Достойний Галактіон Чіпка надрукував був на сторінках „Свободи" декілька цінних вказівок — як уряджувати святочні академії й концерти. Після того можна було сподіватися, що він не поминe мовчанкою і такої важливої квестії, як влаштування національної маніфестації. На жаль пан Чіпка не відгукнувся досі в цій справі у своїх „Відгуках Дня", а щоб загальний інтерес не потерпів на цьому, я дозволю собі, хоч деякою мірою заповнити цю рогалину.

Всім Імпрезовим, Святочним, Маніфестаційним, Об'єднанням і тим подібним Коммітетам, доводжу до відома такий практичний порадник:

Маніфестацію треба завжди розплянувати на 5—6 годин, а залю винайняти на три години. Всеодно половина з заповіджених точок програми не відбудеться.

Запросити відповідне число промовців, приблизно в такій пропорції: американських гостей — 5 чоловік, своїх рідних бесідників — 10, а з поміж поневолених Москвою народів — 15—20 представників з привітаннями.

Практика нас навчила, що на кожних п'ять запрошених американців, на нашу маніфестацію приходить один, або два, інші надсилають привіти. Відчитати всі телеграми і привіти! На місце неприбувших єників обов'язково поставити своїх промовців. Заповісти, що з привітаннями виступлять представники поневолених Москвою народів, а тим часом дати широке поле до попису власним бесідникам, найліпше за партійним ключем: по два хлопа від кожної партії.

Коли з промовою виходить адвокат Пізнак — треба поставити на сцені одного впорядчика (який знає англійську мову), щоб той махав рукою, коли бити в долоні і кричати „Слава"! Річ у тому, що містер Пізнак на закінчення кожної фрази сильно підносить голос, а публіка, що в трьох-четвертих складається з ґрінорів, не розуміючих по-англійськи, думає, що це промовець загріває залю до оплесків і гатить в долоні чи треба, чи не треба.

Для прикладу: ми за тим, щоб оплескувати промовця, коли він гримить архангельською сурмою: „Москва буде розторощена!" Але ми сумніваємось, чи треба бити браво, коли він гробовим голосом стверджує: „Москва виморила голодом сім мільйонів українців"!

Заввага: не давати Пізнакові мікрофона, бо при його широкій голосовій скалі, це зайвий видаток.

Резолюції складати з більшої скількости пунктів і підпунктів та відчитати їх у двох мовах: українській та англійській. Заклик до колекти може бути тільки в українській. Кожний, хто не розуміє по-українськи, побачивши капелюх, зразу доглупається, яка точка наступає.

Перед початком концертової частини попросити представників поневолених Москвою народів, щоб „скорочувались" зі своїми привітами, бо до кінця маніфестації залишилась всього година часу. Зрештою повідомити їх, що їхні привіти будуть після концерту.

Виконавці концертової частини не мусять перейматися тим, що час обмежений і не сміють „скорочуватись". Кожний соліст, чи солістка повинні ретельно відспівати всі строфки заповідженої в програмі пісні та й ще дати з-два кавалки на біс, хоч би і публіка не була дуже настирлива і цілком того не вимагала. Взагалі солісти повинні так маневрувати, щоб не допустити до слова хору, бо досить з нього того, як він аспіває три національні гимни.

Коли ніґри починають „муфувати" зі сцени погруддя, чи вазонки з квітами та силоміць затягати куртину, то це знак, що національну маніфестацію слід уважати закінченою. Евентуально можна ще вкрасти піднасицеві кілька хвилин часу і перепросити представників поневолених Москвою народів, що „обмежений час не дозволив на складення їхніх привітів", але Україна все була духом з ними.

Висліду колекти, зі зрозумілих причин, краще не проголошувати.

„Не пора" можна відспівати і на ходу, покидаючи залю, ніби символічно доказуючи, що ми далі нація в поході.

Ікер.

ВІСТІ З УКРАЇНИ

(За совєтською пресою)

„РОЗБАЗАРЮЮТЬ КОРМА ДЛЯ ХУДОБИ"

„Радянська Україна" (31 січня) пише про те, як розкрадають корм для худоби, який має давати Ходорівський цукрозавод. Дирекція цього заводу „вирахувала гроші за жом колгоспам, але своїх зобов'язань перед колгоспами й досі не виконала. Хоч після здачі цукрових буряків минуло вже немало часу, завод досі вивіз на Рогатинський і Пуківський бурякопункти не більше 25 процентів жому, який належиться колгоспам. Привезуть вночі вагон жому на Рогатинський бурякопункт, а на ранок його вже немає, бо роздали кому за гроші, кому по знайомству. Колгоспні підводи часто повертаються ні з чим додому, бо завод не видав колгоспам ордерів чи будь-яких інших документів на одержання жому. За виробничий сезон 1951-1952 року цукрозавод заборгував колгоспам району близько 3 0процентів належного їм жому. Під цією кореспонденцією підписані такі, немісцеві, автори: Р. Стрельникова, „головний зоотехнік Рогатинського району, та В. Сотниченко, завідуючий Рогатинською зооветдільницею. Вони пишуть про „безладдя" в Ходорівському цукрозаводі, але чи те безладдя існує тільки в цьому одному заводі, чи в цілій совєтській системі та її господарці?

„НЕДОЦІНЮЮТЬ ПОЛІТИЧНОЇ РОБОТИ НА СТАНИСЛАВІВЩИНІ"

Відділ пропаґанди та аґітації міськкому партії зле працює і на це нарікають О. Калиновська та В. Котов у „Радянській Україні" з 31 січня. Вони пишуть: „Партійні і радянські активісти Станиславівщини це й досі згадують як на одних урочистих зборах у місті доповідач-секретар обкому партії тов. Лисенко, говорив такі нісенітниці, що присутні вголос висловлювали своє обурення. Чому так сталося? А тому, що тов. Лисенко не тільки не потрудився підготувати доповідь, а навіть не ознайомився заздалегідь з текстом, який йому написали, і під час читання неймовірно плутав окремі слова і речення, зовсім перекручуючи зміст". Автори закінчують свої нарікання тими словами: „Все це свідчить про те, що Станиславівський міськком партії не організував як слід роз'яснення матеріялів з'їзду партії і геніяльної праці товариша Сталіна, недостатньо дбає про виконання цього найбільш важливого завдання". З повищого могло б виходити, що до часу виголошення „геніяльної" промови Сталіна можна було виголошувати непідготовані належно промови.

„НЕПРАВИЛЬНИЙ СТИЛЬ КЕРІВНИЦТВА ПІДПРИЄМСТВАМИ"

Під таким заголовком находимо довгого листа в „РУ" і зацікавлені його, трохи дивним звучанням, заглядаємо, про що пише його автор тов. В. Кисельов. „Під час передачі складу його колишнім завідувачем Васерштайном була виявлена недостача ряду тканин на суму 11.025 крб. і надлишки інших тканин на суму 46.371 крб. Зустрічаються і просто анекдотичні на перший погляд випадки. Так, серед готових виробів взята на рахунок жіноча сукня вартістю . . . 5.260 крб. Але робилося це, зрозуміло, не для жартів. Треба було хоч якось звести кінці з кінцями. Серед бухгальтерських документів можна побачити також досить дивний рахунок на жіночий костюм нечуваних розмірів — шостий ріст, шістдесятий номер. Звідки він узявся? Виявляється, головному інженерові фабрики Сіґалову забагнулося пошити для себе новий костюм. Але фабрика, як відомо, не шиє чоловічого верхнього одягу. Ось і зарахували чоловічий костюм як жіночий". А далі Кисельов ще й так пише про цей „неправильний стиль на цій фабриці, „в фабриці щомісяця має місце невиконання норм виробітку деякими молодими робітниками, в основному тільки-но прийнятими на фабрику", і тому „кількість робітників, що не виконують норм, у грудні досягла 16 відсотків. А кожний шістнадцятий робітник — це вже не новаки". А кінець цього листа такий: „Все це дуже невигідно характеризує стиль керівництва підприємствами з боку Міністерства легкої промисловости УРСР і зокрема тов. міністра Єсипенка". Та не вже аж сам міністер має контролювати кожну фабрику, та дбати про це, щоб у ній належно відмірювати матерію на кожний одяг? А може треба вдарити міністра за щось інше, і Кисельов б'є його за „сукню", що її Васерштайн оцінив по-пролетарському на . . . 5.260 карбованців.

ВИЯСНЕННЯ

В щоденнику „Свобода" ч. 7 з 9. 1. 53 появився комунікат під наголовком „З відвідин делеґації УККА в Лондоні і Мадриді", в якому говориться, що в нарадах з представниками УККА в Лондоні взяли участь серед інших, рівнож і представники Об'єднання бувших Вояків у Великій Британії.

Управа Об'єднання бувших Вояків Українців у Великій Британії подає оцим до відома, що вістка камунікату про участь ОбВУ в нарадах є неправдою, бо Управа не брала участи в цих нарадах.

Управа Об'єднання бувших Вояків Українців у Великій Британії.

(Українська Думка, Лондон).

Чи Ви є вже членом Українського Народного Союзу? Якщо ні, то пам'ятайте, що Вам не,можливо обійтись без забезпечення, а найкраще і найпевніше забезпечення дасть Вам Український Народний Союз!

ВСЯЧИНА

СОБАКА ВРЯТУВАВ АМЕРИКАНСЬКУ ПАТРУЛЮ В КОРЕЇ

Американська патруля хотіла дістатися в міжфронтову полосу і мусіла перейти через міст понад замерзлу річку. На чолі цієї патрулі йшов ляйтенант та стрілець Джеймс Партен із поліційною собакою. Перед мостом собака давав знак, що грозить небезпека. Старшина наказав воякам впасти на землю, а пізніше світляними ракетами освітили терен перед собою. Американці побачили, що червоні китайці засіли в двох групах та чекали на те, щоб знищити американців, взявши їх у перехресний вогонь, коли вони будуть на мості. Ця пригода закінчилася тим, що американці прогнали комуністів та без перешкод виконали своє завдання.

ЛИСТ — ДОВГИЙ НА 45 ЯРДІВ

Пані Ґабріеля Гейт в Монтреалі дістала з Італії листа — довгого на 45 ярдів. Вона читала його три дні, немов цілий роман. Цей лист писала її мати Розалія Гранд, яка описувала в ньому все своє життя, починаючи з того, що вона їла на новорічний обід, а кінчаючи надією, що їй вдасться приїхати до Канади та побачити свою доньку. Мати писала цього листа 18 днів.

СІЯМСЬКИЙ БЛИЗНЮК ЖИВЕ „ЗГІДНО З ПЕРЕДБАЧУВАННЯМИ" ЛІКАРІВ

17 грудня лікарі при помочі операції розділили двох сіямських братів, які були зрослі головами. Один із тих хлопців, дітей родини Ді Броді, помер 20 січня, а другий живе досі, і лікарі твердять, що його здоровний стан такий, як передбачували лікарі. Лікарі робили йому вже кілька операцій, щоб прикрити мозок, що після відділення його від брата був зовсім відкритий. Остання операція тривала чотири години. Цей хлопець Родні має тепер 16 місяців.

ДІСТАВ МОЛОТОК ВІД АНГЛІЙСЬКОГО ПАРЛЯМЕНТУ

Спікер Палати репрезентантів Джозеф В. Мартін дістав як „символ приязні Англії до Америки" молоток від англійського парляменту. Цей дерев'яний молоток зроблений із дерева, яке врятувалося з будинку англійського парляменту, що загорівся був від німецьких бомб під час останньої війни. Молоток передав англійський амбасадор сер Роджер Мейкінс в імені спікера англійського парляменту В. С. Моррісона.

77-РІЧНА СТУДІЮЄ НА УНІВЕРСИТЕТІ

Пані Іда МекКорді, що має 77 років, вже четвертий семестер студіює на Віттер університеті англійську мову. Вона хоче здобути університетський диплом, бо її троє дітей мають такі дипломи . . .

ВИЙШЛА ЗАМІЖ ЗА ХЛОПЦЯ, ЯКОГО 9 РОКІВ ЗНАЛА ТІЛЬКИ З ЛИСТУВАННЯ

Англійська дівчина Вілсон вийшла заміж за американського корейського вояка, якого знала тільки з листування, що почалося перед дев'ятю роками. Коли вони обоє мали по дев'ять років, почали писати до себе листи, діставши свої адреси з аґенції, яка сприяє листуванню між шкільними дітьми. Спочатку писали листи раз на місяць, а прикінці щоденно. Коли вістун Чарлз Крісмес виїздив на війну в Кореї, він листовно освідчився панні Вілсон. Коли ж він щасливо вернувся додому, просив її, щоб приїхала до ЗДА, де вони могли б повінчатися. Їх шлюб відбувся 11 днів після того, як вони вперше побачилися. Вістун Крісмес має місячну відпустку. Він написав до своєї теперішньої жінки коло 1,000 листів.

ЗГОРІЛО 250 СВИНЕЙ

В місцевості Шерман в стейті Ню Йорк згоріла стайня фармера Едґара МекІлвена, в якій було коло 250 свиней. Всі вони згинули.

ПРИЙНЯТТЯ ОСВІДЧИН ЯК ЛІКУВАЛЬНИЙ ЗАСІБ

В місті Лондондері в Північній Ірляндії молодий пацієнт лікувався в шпиталі, і йому сподобалася сестра милосердя, якій він освідчився. Вона прийняла його освідчини. Коли він виздоровів, вона пояснила, що зробила це тільки тому, бо вважала це за лік для хворого, а не за вияв своїх почувань. Здоровий юнак мусів погодитися з цією заявою.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ У. Н. СОЮЗУ!

ЧІЛІЙСЬКІ КОМУНІСТИ ПРОПОНУЮТЬ ПРЕЗИДЕНТОВІ СПІВПРАЦЮ

Сантіяґо. — Комуністи й радикальні партії, що в Чіле діють спільно, об'єднавшись в так званий „Народний Фронт", запропонували президентові Карлосові Ібанезові підтримку в новому Конґресі, який був обраний минулої неділі. У заміну за підтримку президента, Народній Фронт вимагає, щоб президент прихилився до програми, що її задумують здійснити в Чіле ліві групи. При підтримці Народнього Фронту, уряд Ібанеза мав би рішальну перевагу в Конґресі, чого тепер не має і що йому не дозволяє діяти нормально.

● **Бразилія розпочала** посилену боротьбу з жовтою лихоманкою, — однією з найстрашніших недуг тієї країни. Зокрема закуплено в ЗДА на 100,000 дол. впорскувань і інших лікувальних середників.

● **Новий бомбардувальник** — „B-66" що матиме два ракетних двигуни, незадовго стане літаком повітряних сил, як про це офіційно сповіщено.

● **Ґватемальський міністер** закордонних справ сповістив, — що почне доходження, чи дійсно в ґватемальських пралісах переховуються два комуністи— втікачі з ЗДА.

● **Автоматичні податкові виказі** плянує міжнародний комісар прибутків Т. Колеман Андрус. Це сталось би таким способом, що люди, які не мають інших прибутків, крім звичайної платні, висилали б до податкового бюра свої посвідки на заплачені податки при побиранні тижневих чи місячних платень.

● **Дол. 250.000 на Бібліотеку** ім. Трумана в Ґрендвю, у стейті Мизури, ухвалив Конґрес Індустріяльних Організацій. До цієї суми причинилася юнія сталеварних робітників жертвою в — 100,000 дол., а решту дав КІО.

● **Пакістан дістав** від Канади пшениці вартістю дол. 5 мільйонів. За пшеницю заплатить держава з півмільйонового фонду Коломбо, призначеного на розвиток південної й південно-східної Азії.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

ВІЛКСБЕРІ, ПА. — Бр. св. І. Хрестителя, від. 223 повідомляє, що збори відбудуться в неділю, 8. березня, зараз по Сл. Божій, в залі парохіяльній. Присутність всіх членів конечна. — Уряд Братства.

КЛІВЛЕНД, О. — Бр. св. Василія Великого від. 364 повідомляє, що місячні збори відбудуться в неділю, 8. березня, о 2. годині по полудні, в У. Н. Домі, 3161 E. 93 вул. Касієр буде збирати вкладки в церковній залі по другій Сл. Божій для вигоди тих, що мешкають на Савт Сайд. Просимо давати свої належности на Союзівку. — Г. Кукіз, гол.; И. Стойка, рек. секр., Ст. Кравт, кас.; Є. Вілецький, фін. секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Збори Тов. „Єдність", від. 163 відбудуться в неділю, 8. березня, в Домі Горожан, 847 N. Franklin St. в 1. год. по полудні. Проситься всіх членів бути на означений час, бо є важні справи до вирішення. — М. Курко, предс.; С. Филик, рек. секр.; І. Потучко, фін. секр.

БАЙОН, Н. ДЖ. — Бр. св. Арх. Михаїла, від. 213 повідомляє, що місячні збори відбудуться у вівторок, 10. березня, о год. 7. ввечорі, в Нар. Домі, 35 Вест 19 вул. Проситься всіх членів прибути на час бо маємо важні справи до вирішення. Довгуючих членів проситься вирівняти свою належитість бо інакше уряд поступить після ухвали членів.—В. Салій, предс.; М. Данько, кас.; А. Басараб, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Тов. ім. Дм. Вітовського, від. 375 повідомляє, що місячні збори відбудуться в неділю, 8. березня, о год. 1. по полудні, в Клюбі Горожан при 847 Н. Френклин вул. Всіх замісцевих членів — Chicago, Clifton Hights і інш. прошу звертатись на адресу секр. В. О. Грималяк, 940 N. 7th St., Phila. 23, Pa. Члени, що платять річно — повинні в цьому місяці вплатити свої вкладки. — В. О. Грималяк, секр.

ЙОНҐСТАВН, О. — Місячні збори Тов. ім. О. Басараб, від. 348 відбудуться в неділю, 8. березня, зараз по Великій Службі Божій, в галі церковній, 526 W. Rayen Ave. Проситься усіх членів платити свої вкладки, бо за нікого не будеться висилати і член, що не прибув на збори і не сказав чому не може платити, буде суспендований. — М. Періґ, секр.

КЛІВЛЕНД, О. — Місячні збори Бр. св. Петра і Павла, від. 102 відбудуться в неділю, 8. березня, зараз по третій Сл. Божій в галі церковній, 2280 W. 7th. — М. Декан, предс.; С. Косик, кас.; М. Вобечко, секр

ЧЕСТЕР, ПА. — Бр. св. Арх. Михаїла, від. 352 повідомляє, що квартальні збори відбудуться в неділю, 8. березня, точно о 2. год. по полудні в залі де звичайно. Буде звіт урядників за три місяці, тому проситься прийти. Довгуючих членів, які що не вирівняють свій довг, будемо змушені суспендувати. Приведіть знайомих на збори, а ми впишемо їх до УНСоюзу. — І. Витясь, предс.; Д. Яворський, секр.

Посмертні Згадки

КАТЕРИНА КУДОВА, членкиця від. 383 УНСоюзу, в Бриджпорт, Па., померла 26. лютого 1953 р. Полишила в смутку мужа Івана, два сини і чотири дочки. — В. Їй П.!
І. Ґрозінський, секр.

ІЛЬКО ПРОЦИЩИН, довголітний член і предсідник Тов. ім. Т. Шевченка, від. 52 УН Союзу в Голійок, Масс., помер 26. лютого 1953 р., в 65. році життя. Покійний походив зі села Вікна, повіт Скалат, Зах. Україна. Був щирий українець, завжди складав більші жертви на українські цілі і других заохочував. У відділі забирав різні уряди. Був секретарем, касієром і предсідником. Полишив у смутку жену Софію, замужну дочку Стефанію, двоє внуків, сестру Євдокію, брата Якова і дальшу рідню. Похорон відбувся 28. лютого при великім здвизі народа, рідні і членів. Відпроваджено тіло на цвинтар на вічний спочинок. — В. Н. П.!
Д. Хрупалик, секр.

Ділимося сумною вісткою, що 14. лютого 1953, в міській лічниці у Клівленд, Огайо, по довгій і важкій недузі, упокоївся в Бозі, заосмотрений Найсв. Тайнами у 51. році життя бл. пам.

інж. Роман Андрій Одинський,

б. проф. львівської політехніки, проф. укр. гімназії та основник і голова Тов. Укр. Інженерів у Зальцбурґу (Австрія).

Похорон відбувся 18. лютого 1953 з церкви св. Петра і Павла на парох. кладовище в Клівленд — Парма Огайо.

Просять про молитви за Його душу

ДРУЗІ І ЗНАЙОМІ.

ТАРЗАН, ч. 3022. Та, що вря тувалася.

Коли Тарзан і Мювіро волочилися між руїнами, слабий звук раптово дійшов до вух мавполюдини.

Кивнувши своєму компаньйонові, Тарзан обережно зближався до місця, з якого, здається, виходив голос.

Безшумно обійшовши ріг вогнем знищеного будинку, вони раптом випадково стрінули молоду тубільчу жінку, що тихо схлипувала.